PÕHJARANNIK

Kahe Keskerakonna aeg

Mida päev edasi, seda selgemaks saab, et endist Keskerakonda kildudest enam kokku ei liimi.

Ükskõik, kas novembri alguses toimuval kongressil haarab juhtohjad Jüri Ratas või õnnestub mingi imenipi läbi Edgar Savisaarel see koht endale hoida, jäävad üksteise suhtes aina kurjemaks muutunud leerid vaenujalale edasi. Kui Savisaar sildistab Ratast, Simsonit ja Repsi "kolmikjõuks" ja nemad kolm annavad omakorda igal võimalusel mõista, et praegune esimees ei ole Eesti poliitikas enam keegi, siis ei saa mingi imelise leppimisega arvestada.

Aina pöörasemaks muutuv rähklemine Keskerakonnas avaldab kindlasti mõju ka Ida-Viru linnade edasisele käekäigule. Seal on just nimelt see partei palju aastaid järjepanu võimul olnud.

Tähelepanuväärne, et nii Narva, Sillamäe kui Kohtla-Järve praegused juhtfiguurid on koondunud Ratase leeri. Samas on teada, et viimastel riigikogu valimistel siin kõige vägevama häältemagnetina toiminud Yana Toom ja silmapaistvaim uustulnuk Martin Repinski on just Savisaare toetajad.

Järgmise aasta kohalikel valimistel ei pruugi seetõttu Mihhail Stalnuhhinil, Valeri Korbil ja ka Eevi Paasmäel oma seniste positsioonide kindlustamine minna sugugi sama libedalt kui varem. Administratiivne ressurss ja munitsipaalsed töökohad on kohalikel valimistel küll kõva valuuta, ent kui arvestatav osa valijatest näeb neid oma suurte poliitiliste idoolite Savisaare ja Toomi reetjate ja vastastena, siis võivad tulemused kujuneda sootus põnevaks. Pole välistatud, et konkureerima hakkavad omavahel ametlik Keskerakond ja Keskerakonnalaadne produkt.

ÜKS KÜSIMUS

MIKS TE EI TOETA SÜÜDIMÕISTETUTE AVALIKUS TEENISTUSES TÖÖTAMISE KEELU LEEVENDAMIST?

Riigikogu õiguskomisjon arutas esmaspäeval seaduseelnõu, mis leevendaks kuriteo eest süüdi mõistetud inimeste eluaegseid keelde avalikus teenistuses töötada.

Riigi peaprokurör LAVLY PERLING:

Prokuratuur on seisukohal, et kõik õigusemõistmises osalejad peavad olema kõrgete kõlbeliste väärtuste kandjad, nii olema kui ka näima usaldusväärsed. Inimesed peavad saama usaldada neid, kes osalevad õigusemõistmise protsessis, ning seetõttu ei toeta prokuratuur põhimõtet, et prokuröriks võiks kandideerida inimene, kes on tahtliku kuriteo toime pannud. Kompromissivõimalusena võiks kaaluda leebemat suhtumist alaealisena toime pandud kuritegudesse.

TOIMETUS

Peatoimetaja:
ERIK GAMZEJEV 335 4454
Sekretär:
LEA KIISKÜLA 335 4444
info@pohjarannik.ee
Faks 335 4441
Tegevtoimetaja:
ERIK KALDA 335 4453
Ajakirjanikud
IRINA KIVISELG 335 4448
TEET KORSTEN 335 4465
KÜLLI KRIIS 335 4442
PEETER LILLEVÄLI 335 4464
TIIA LINNARD 335 4451
ILJA SMIRNOV 356 6652
GERLI ROMANOVITŠ 335 4443
SIRLE SOMMER-KALDA 335 4452
NIINA VOROPAJEVA 335 4447

Reklaamiosakond
ÜLLE METSAR 335 4450
LY KÕRVEK 335 4456
RIINA ALLSAAR 335 4445
PILLE PAJUR 335 4457
Reklaamiküljendaja:
SVETLANA TSUPSMAN 335 4461
Küljendaja:
ANNE KEEDUS 335 4461
Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt:
41532 Jõhvi, Rakvere 8,
telefon 335 4456.
E-post: reklaam@pohjarannik.ee
Narvas: Kerese 3 (III korrus).
E-post: prnarva@pohjarannik.ee

Väljaandja AS PR PÕHJARANNIK
Trükitud trükikojas Trükis

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.
Kõik ajalehes Põhjarannik avaldatud artiklid on autoriõigustega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi PR Põhjarannik kirjaliku nõusolekuta keelatud.
Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

Arvamus

Rakvere 8,
41532 Jõhvi,
tel. 335 4444,
info@pohjarannik.ee

Aivar Mäe — ta teeb seda jälle, võimatut

■ Aivar Mäe viis Estonia ooperi- ja balletitrupi Narva, kus vaatamata sellele, et tegemist on rahvaarvu poolest Eesti kolmanda linnaga, pole viimased 40 aastat nähtud ei ooperietendust ega elava muusikaga balletietendust.

TIIA LINNARD
tiia@pohjarannik.ee

Rahvusooper Estonia peadirektor Aivar Mäe: "See aeg on terves maailmas möödas, kus müüdi nimesid. Tänapäeval müüakse teatrit."
MATTI KÄMÄRÄ

Veel enne kui Estonia ooperi- ja balletifestival Narvas pihta hakkas, oli sellest kasu: kultuurikeskuse Geneva pöördlava kohta võib nüüd hüüda Galileo Galilei kombel: "Ta pöörleb siiski!" Ja orkestriauk, mida viimased 30 aastat oli kasutatud laopinnana, visati kolist tühjaks. Kogenud ehitaja nagu te olete – Pärnu ja Jõhvi kontserdimaja nullist püsti pannud ning Peterburi Jaani kiriku kontserdisaaliks ära tinistanud –, asi see siis teie käes ära ei ole.

Lavastused, mis me Narva tõime, on tehniliselt päris keerulised, ning me ei saaks neid Genevas etendada, kui kõik kohapeal olemasolev ei töötaks. Poolteist aastat tagasi, kui käisime siinse lava olukorda hindamas, selgus, et osa kaableid on läbi lõigatud ning mootorid ära viidud. Aga õnneks hoiti neid alles, nii et me tõstsime mootorid tagasi, panime uued kaablid ja juhtimise külge, pingutasime kõik stanged ja trossid ilusti ära ning nüüd kõik töötab.

Orkestriauk – sellega oli kõige keerulisem. Me ei saanud alguses üldse aru, kui suur see on, sest me ei mahtunud sinna sisse. Sellest oli jah saanud laopind. Aga nüüd, kui remont on seal tehtud, tundub kõik täitsa normaalne, kuigi "Uinuvas kaunitaris", kus orkestri koosseis on suur, tuleb timpanitel ja harfil kulissides mängida. Aga me juba proovisime ära, kuidas niimoodi kõlab, ning veendusime, et kõik on tipp-topp.

Geneva saal on 600kohaline. Kuidas piletimüük on läinud?

Tänahommikuse seisuga [intervjuu on tehtud esmaspäeval – toim.] on "Uinuva kaunitari" õhtusele etendusele müüdud 523 piletit, päevasele 410. Isegi kui ühtegi piletit enam ei müüda, olen ma juba rahul. Nii nagu Jõhvis omal ajal, läheb ka Narvas sellega aega, et klassikalise muusika publikut taas kokku tuua. Kui Estonia teater arvab, et on tohutult kuulus ja et Narvas joostakse meid pikali, siis see ei ole nii. Selleks tuleb vaeva näha ja me oleme seda ka teinud. Arvestades, et me pole Narvas käinud üle 30 aasta, siis on piletimüük läinud väga hästi.

Eesti poliitikud peaksid teist eeskuju võtma ja ükskord samuti Narva jõudma. Kui valitsuse julgeolekukomisjon sai Ida-Virumaa kohta väga musta hinnangu, siis oldi kärmelt platsis, et piirilinnas valitsusistungit pidada. Enne ja pärast seda on aga jälle tükk tühja maad, mida täidab edukalt Yana Toom oma gastrollidega. Ausalt öeldes ma natuke kartsin, et ooperi- ja balletifestival võib Narvas kujuneda Estonia kollektiivseks enesetapuks. Põhjendan, miks. Kui juba Narva sümfooniaorkestri peadirigent ja kunstiline juht Anatoli Štšura leiab, et mõttekam on teha koostööd mitte Estonia teatri solistide, vaid Venemaa ooperisolistidega, sest "see on odavam ja kvaliteet on parem", siis mida on piirilinna tavakodanikul veel arvata? Mida kostate selle peale?

Ma arvan, et Štšura pole ammu meie etendustel käinud. Et tema mälestustes elab edasi 1980. aastate Estonia. Ta peaks ikka nüüd tulema meid vaatama. Estonia teatri tase on väga hea.

Samas võib venelastest aru saada: Kristel Pärtna nimi ei ütle paljudele eestlastelegi midagi, ammu siis venelastele. Aga just tema mängib neljapäeval Narvas "La traviatas" Violettat, peaosa. Teil pole nimesid, mida müüa. Pole Tiit Kuusikut, kelle nime oskab ka venelane Estoniaga seostada.

See aeg on terves maailmas möödas, kus müüdi nimesid. Tänapäeval müüakse teatrit ning teatri üldine tase peab olema hea, sõltumata sellest, kes parajasti laulab. See aeg, kus müüdi Tiit Kuusikut või Georg Otsa – seda aega ei tule enam mitte kunagi. Venemaa kuulus bariton Vladimir Samsonov, kes esines hiljuti Narvas ja on ka meil esinenud, samuti kuulus sopran Anna Netrebko – nad on ju vabakutselised, nad ei tööta enam Maria ooperi- ja balletiteatris. Kelle nina natukene teatrist kõrgemale tõuseb, see lähebki vabakutseliseks, sest tal pole mõtet teatri jaoks orjata: materiaalselt kasulikum on esineda külalislauljana.

Narvast sõidab Estonia Moskvasse etendusi andma – balletilavastusega "Kratt" ja ooperilavastusega "Faust". Kas Estoniast maailmalavadele välja jõudnud Ain Angeri kui imelise Mefisto võtate sinna ikka kaasa?

Ei. Meil on oma koosseis. Estonia solistide ansambel pole suur: meil on ainult 14 lauljat. Kui võrdleme Moskva ooperiteatriga Helikon-Opera, kus meie etendused toimuvad, siis seal on 70 lauljat, kooris 120. Teater ise on väiksem, lihtsalt traditsioonid on teised. Tänapäeval on Eesti Vabariik ja ka teatrid lihvitud piisavalt õhukeseks. Kui ma kuus aastat tagasi Estoniasse tulin, töötas seal 586 inimest, praegu 460. Kõike on kõvasti lihvitud. Me kasutame palju külalissoliste, sest kõiki pole mõtet palgal hoida. Meist ei saa kunagi Moskvat ja metropoli, mitte iialgi, see on iseenesestmõistetav, aga Narva näeb selle festivali ajal väga korralikku Eesti taset.

Jääb üle soovida, et järgmine kord, mil Narva taas Estoniaga kohtub, ei tule jälle...

...40 aasta pärast.

Just.

Ma loodan ka. Kuid Genevas on veel üht-teist selleks teha vaja. Muidu on ruumid head, aga lava taga on veel palju teha. Jah, Samsonoveid, kes tulevad vaid ühe kohvriga – sest muusikat mängitakse lindi pealt või teeb seda klaverisaatja –, võib praegu Genevasse esinema tuua, aga kui tulla täiskoosseisuga – orkester, koor, solistid, balletitrupp –, siis see on enesetapp. Seda võib Štšurale edasi öelda. Aga vaatame, mida see saal akustiliselt pakub. Ma ütlen veel kord, Narvas ei ole sellist koosseisu viimased 40 aastat olnud. Kõik balletid on olnud lindiballetid.

PÄEVA LAUSE

"Otsevalimised süvendaksid inimeste pettumust ja võõrandumust, sest pärast valimisi hakataks küsima, miks saab president, kelle me nii kuluka kampaaniaga ametisse panime, nii vähe ära teha."

Politoloog Tõnis Saarts ei poolda presidendi otsevalimisi.

(Eesti Päevaleht, 11. oktoober)

LEHED EILE

EESTI PÄEVALEHT leiab, et Juhan Partsi koht ei ole Euroopa kontrollikojas.

Loodetavasti on Parts endale selgeks teinud vähemalt selle, et Euroopa kontrollikoja ülesanne on "jälgida, et Euroopa Liidu rahalisi vahendeid kogutakse ja kasutatakse eesmärgipäraselt, ning aidata tõhustada ELi finantsjuhtimist". Partsi majandusministriks oleku ajal läks põhja Estonian Air. Eesti Energia tegi mitu praeguse seisuga halba suurinvesteeringut. Parvlaevaliikluse riigistamist ei suudetud käima lükata suuremate probleemideta.

On arusaamatu, miks valitsuskoalitsioon surub kontrollikotta just Partsi, kes ilmselgelt ei ole personaalses ega ka laiemas poliitilises plaanis sobiv kandidaat. Kui kõigest mõne päevaga oli võimalik leida uus konsensuslik presidendikandidaat, on võimalik kiiresti leida alternatiiv ka Partsile.

President Kaljulaid ütles ametisse astumise tseremoonial peetud kõnes, et eetiline riik annab inimestele enesekindluse ja muutub seeläbi ka ise tugevamaks. Partsi kontrollikotta saatmine süvendaks niigi laialt levinud arvamust, et meie riiki ei juhita eetiliselt.

ÕHTULEHT küsib, mis oli Juhan Partsi Euroopa kontrollikotta nimetamise hind. Et IRList sai just värskelt presidendierakond ja president mehitab Kadrioru kantseleid IRLis olevate ja seal olnud inimestega, siis on juba teise olulise koha minek IRLi kätte selgelt mõistetamatu. Eriti arvestades asjaolu, et IRL on võimuliidu marginaalseim ja reitingutes isegi allpool valimiskünnist ära käia jõudnud erakond. Ses valguses näib Partsi võit Taavi Rõivase ja eriti just Jevgeni Ossinovski kapitulatsioonina. Sest äsjastel presidendivalimistel viit kandidaati toetada jõudnud sotsidele polnud probleem ka Partsi suhtes kannapööret teha.

Mõne aasta pärast võime aga olla silmitsi kummalise olukorraga, kus IRLi valimiskünnise taha jäämisel jätkaksid IRList pärit poliitikud tööd mitmel pool kõrgetel kohtadel: presidendist ja kontrollikoja liikmest alates ning TTÜ rektori ja soovolinikuga lõpetades.